

Muhu Põhikooli õppekava

Sisukord:

1.Üldsätted

2. Õppe- ja kasvatusesmärgid

3.Tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati, valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted

4. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused

5. Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

6. Õppe ja kasvatus korraldus (sealhulgas projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg)

7. Hindamise korraldus

8. Põhikooli kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine

9. Põhikooli lõpetamine

10. Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

11. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

12. Karjääriteenuste korraldus

13. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

14. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Muhu Põhikooli õppekava üldosa

Kinnitatud Muhu Põhikooli direktori 03.11.2017. a käskkirjaga nr. 4-3/18

Muhu Põhikooli (edaspidi „Kooli“) õppekava on kehtestatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõike 2, Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ §24 lõike 4 alusel

Õppekava üldosa kooskõlastatud:

Hoolekogu protokoll 14.09.2017 nr.1

Õpilasesinduse protokoll 02.11.2017 nr. 35

Õppenõukogu protokoll 1-2/1 18.10.2017

1. Üldsätted

1.1.Kooli õppekava alused ja ülesehitus

1.1.1 Muhu Põhikooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud põhikooli riikliku õppekava alusel, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks.

1.1.2 Kooli õppekava koostades lähtutakse riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.

1.1.3 Kooli õppekava koostamises osalevad kõik koolis õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud ning vajadusel teised koolitöötajad. Kool kaasab õppekava koostamisse õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid.

1.1.4 Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korra eest vastutab kooli direktor. Kooli õppekava kehtestab direktor. Kooli õppekava ja selle muutused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule

Muhu Põhikooli õppekava terviktekst on kättesaadav koolis

1.1.5 Muhu Põhikooli õppekavas on üldosa ja ainekavad.

Lisades esitatakse ainevaldkondade kavad, valikõppeainete ainekavad ja läbivate teemade kirjeldused.

1.16 Ainevaldkonna kavas kirjeldatakse üldised alused ainevaldkonna rakendamiseks ja ainevaldkonna kohustuslike õppeainete ainekavad

1.1.7 Ainevaldkonnad ja neis kirjeldatavad kohustuslike õppeainete ainekavad on:

- 1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus (eesti õppekeelelega koolis)
- 2) võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel
- 3) matemaatika: matemaatika
- 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia
- 5) sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus
- 6) kunstained: muusika, kunst
- 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus
- 8) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus

Valikõppeained on:

- 1)Õpioskus
- 2)Arvuti
- 3)Kodulugu
- 4)Rütmika

Läbivate teemade eesmärgid, oodatavad tulemused ja nende käsitlemine kirjeldatakse kooliastmeti

1.1.8 Põhikooli kooliastmed on:

I kooliaste – 1. – 3. klass;

II kooliaste – 4. – 6. klass

III kooliaste – 7. – 9. klass

1.1.9 Muu Põhikooli õppekava üldosas esitatakse:

* **kooli väärtused** ja eripära, **kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid**;

* õppekorraldus – **tunnijaotusplaan õppeaineti** ja klassiti, sealhulgas **valikainete jaotuse**, läbivate teemade ja lõimingu rakendamine, valikainete ja võõrkeelte valik, eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti, riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused;

* **õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused**, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline;

* **III kooliastme loovtöö** temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord;

* **õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus**;

* **hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted**, tugiteenuste rakendamise kord;

* **karjäärinfo ja nõustamise korraldamine**;

* **õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus**;

* **õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted**;

* **kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord**.

*Ainevaldkondade õppeainete ainekavades esitatakse õppeainete õpitulemuste ja õppesisu kirjeldused klassiti.

2.Õppe- ja kasvatuseesmärgid

2.1 Muu Põhikooli õppe- ja kasvatuseesmärgid 2017/2018 õppeaastal

2.1.1 Õpilase individuaalsete vajaduste ja võimetega arvestamine õppe- ja kasvatustegevuses.

Igale õpilasele on loodud arenguks vajalik eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ning arendav õppe- ja kasvukeskkond

2.1.2 Kodulugu kui kultuuriloolise järjepidevuse kandja

Õpilane määratleb ennast kohaliku kultuurikeskkonna ühe liikme ja põlvkondliku ning perekondliku kultuurilise järjepidevuse kandjana; mõistab traditsioonide ja tavade tähtsust

2.2 Põhihariduse alusväärtused

2.2.1 Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Põhikool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.

2.2.2 Kool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

2.2.3 Kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused kujunevad „Eesti Vabariigi Põhiseaduses”, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtusena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna

jätksuutlikus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus, ja sooline võrdõiguslikkus).

2.2.4 Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiskonnade ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad **integreeruda ühiskonnaga** ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

2.3 Muhu Põhikooli põhiväärtused:

- lugupidamine inimeste vahel
- õpihimu, elukestev õpe
- patriotism
- eesti kultuuri traditsioonide hoidmine
- ausus;
- hoolivus;
- õiglus
- sallivus
- keskkonnahoid;
- vastutustundlikkus
- sooline võrdõiguslikkus

2.4 Põhikooli sihiseade

2.4.1 Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

2.4.2 Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

2.4.3 Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

2.4.4 Põhikool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

2.4.5 Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

2.4.6 Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

2.4.7 Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse õpetuses ja kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

2.4.8 **Õppekeskkond**

1) Õppekeskkond on õpilasi ümbritsev vaimne, sotsiaalne ja füüsiline keskkond, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimust. Õppekeskkond arendab edasi ja aitab säilitada paikkonna ja koolipere traditsioone.

2) Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist

3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel osaleb kogu koolipere; luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamise põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate vahel

4) Koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ja eripära;

5) Jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;

6) Märgitakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;

7) Vältitakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;

8) Ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;

9) Luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;

10) Luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;

11) Luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;

12) Korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;

13) Korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.

14) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib põhikool, et:

*kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;

*õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;

*kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;

*ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;

*kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja –vahendeid;

*on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

*õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumis, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja

asutustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas.

2.4.9 *Õppimise käsitlus*

Kooli õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilaste käitumisvõimes. See tähendab selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja –hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab füüsilises, vaimses ja sotsiaalses keskkonnas. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgistatumaks. Õpikeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimete kohaselt osa õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt koos kaaslastega. Õpib oma kaaslaste ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele teadmistele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õpikeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda tuge ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarendamiseks.

Õpet kavandades ja ellu viies:

- *arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervislikku seisundit, huvi ja kogemust;
- *arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- * võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- *kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras, tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- *luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- *kasutatakse mitmekesiseid õppemeetodeid, -viise ja -vahendeid;
- *kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja –meetodeid;
- *kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mis võimaldavad õpilastel sobiva pingutusastmega õppida, arvestades sealjuures igäühe individuaalsust.

2.5 *Pädevused*

1) Kooli õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või –valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.

2) Pädevused jagunevad üld-, valdkonnapädevused ja kooliastmes taotletavad pädevused.

3) Üldpädevused on kooliastme- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka

tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

4) Üldpädevused on:

* kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

* sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

* enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;

* õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

* suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

* matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

* ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peitu vaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;

* digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Muhu Põhikooli üldpädevuste kujundamine

Jnr.	Üldpädevused-üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses	Igal õppeaastal toimuvad ülekoolilised tegevused, mis kujundavad eelkõige seda üldpädevust
1	Kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;	Vabariigi aastapäeva aktus, emakeelepäev, erinevad näitused, õppekäigud Koguva muuseumisse, „Eesti kontserdi“ poolt pakutavad kontsertloengud, teatrikülastused
2	Sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;	Kodanikupäeva, J.Smuuli sünnipäeva, õpetajate päeva tähistamine, adventi tähistamine
3	suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi	kevadine ja sügisene spordipäev, saalihoki, Lembitu retk, matkapäevad (sügisel, kevadel), emakeelepäev, projektõpe, J.Smuuli sünnipäev
4	õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;	Viktoriinid, projektõpe, GLOBE; Tere,kevad! 8.klassi loovtöö
5	digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnast nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset	Ainetunnid arvutiklassis, projektõpe, ettekanded koolisisesel tähtpäevadel, pranglimine,

	identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.	
6	Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;	Orienteerumine , maastikumäng, Lembitu retk, reaal- ja loodusainete päev; Globe, Tere, kevad!, õppekäigud Saare mk
7	ettevõtlikkuspädevus - suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; .	Laste Jõululaat, matkapäevad, projektõpe; käsitööringid

5) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetab lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus.

6) Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

Loetletud valdkonnapädevuste kujunemist kirjeldatakse detailsemalt klassiti esitatud ainekavades.

7) Ainekavades esitatakse klassiti õpitulemused. Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilastele sõnalist tagasisidet.

2.5.1 *I kooliastmes taotletavad pädevused*

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitatud väljendeid ja lihtsamaid fraase;

- 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) käitub loodust hoidvalt;
- 9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 12) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 13) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 15) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema

2.5.2 *Õppe ja kasvatus e rõhuasetused I kooliastmes*

Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatus e põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- 3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- 5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

2.5.3 *II kooliastmes taotletavad pädevused*

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- 1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- 2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasusest;
- 3) väärtustab oma rahvast ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas,

- suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- 4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnustada ning oma tegevust korrigeerida;
 - 5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
 - 6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
 - 7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
 - 8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
 - 9) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
 - 10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
 - 11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
 - 12) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
 - 13) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
 - 14) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
 - 15) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

2.5.4 **Õppe ja kasvatus** rõhuasetused II kooliastmes

Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmis- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldab murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitud praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

2.5.5 **III kooliastmes taotletavad pädevused**

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää

- ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
 - 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
 - 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
 - 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja jälgib õigekirjareegleid;
 - 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõraid tekste;
 - 7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
 - 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
 - 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
 - 10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
 - 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
 - 12) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
 - 13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
 - 14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendusele.

2.5.6 *Õppe ja kasvatus* rõhuasetused III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatus põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvid arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

Õppe- ja kasvatuskorralduse põhivorm on õppetund. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna.

Õpilaste suurim lubatud nädalakoormus põhikooli klassides on:

- 1) 1. klass – 20 õppetundi;
- 2) 2. klass – 23 õppetundi;
- 3) 3. ja 4. klass – 25 õppetundi;
- 4) 5. klass – 28 õppetundi;
- 5) 6. ja 7. klass – 30 õppetundi;
- 6) 8. ja 9.klass – 32 õppetundi;

3.Tunnijaotusplaani õppeainete ja aastate, valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted

Põhikooli tunnijaotusplaani õppeainete ja aastate

3.1 Põhikool tagab õpilasele õppe kohustuslikes õppeainetes alljärgnevas tunnijaotusplaanis vastavalt I, II ja III kooliastmele esitatud nädala õppetundide mahus:

	1.	2.	3.	I ka	4.	5.	6.	II ka	7.	8.	9.	III ka
1) eesti keel	6	7	6	19	6	3	3	11+1	2	2	2	6
2) kirjandus						2	2	4	2	2	2	6
4) A-võõrkeel			3	3	3	4	3	9+1	3	3	3	9
5) B-võõrkeel							3	3	3	3	3	9
6) matemaatika	3	4	4	10+1	4	5	5	13+1	5	4	5	13+1
7) loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2			2
8) geograafia									2	2	2	5+1
9) bioloogia									1	2	2	5
10) keemia										2	2	4
11) füüsika										2	2	4
12) ajalugu						2	2	3+1	2	2	2	6
13) inimeseõpetus		1	1	2		1	1	2	1	1		2
14) ühiskonnaõpetus							1	1			2	2
15) muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
16) kunst	2	1	2/1	4,5	1	1	1	3	1	1	1	3
17) tööõpetus, käsitöö	1	2	1/2	4,5	1	2	2	5	2	2	1	5

ja kodundus; tehnoloogia- õpetus												
18) kehaline kasvatus	2	3	3	8	3	3	2	8	2	2	2	6
19) Valikaine:	3	2	2	7	2	2	1	5	1	1		2
Õpioskus	1	1	1	3	1	1		2				
Arvuti					1	1	1	3	1	1		2
Kodulugu	1	1	1	3	1			1				
Rütmika	1			1								
Maksimaalne nädala- koormus	20	23	25		25	28	30		30	32	32	

Põhikooli vaba tunniressurssi kasutatakse põhiainetes kinnistamiseks ja valikainete õpetamiseks.

3.2 Valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted

Koolis on valikaineteks :

Õpioskus (1.-5.kl)

Arvuti (4.,5.,6.,7.,8.klass)

Kodulugu (1.kl. ,2.kl., 3.kl,4.kl.)

Rütmika (1.kl.)

Valikainete valimise põhimõtted:

- valikainete valiku teeb kool
- valikainete valikul on määravaks kvalifitseeritud spetsialisti olemasolu;
- valikainete sisuline pool peab täiendama õpilase väärtus- ja sotsiaalpädevusi ja toetama aineõpet.

Võõrkeelte valiku otsustab direktor arvestades kooli ja laste edasi õppimise võimalusi.

Riiklikus õppekavas ette nähtud vaba tunnimaht on jaotatud järgmiselt:

	1.	2.	3.	I ka	4.	5.	6.	II ka	7.	8.	9.	III ka
1) eesti keel					1			1				
4) A- võõrkeel						1		1				
6) mate- maatika		1		1		1		1			1	1
8) geograafia									1			1
12) ajalugu						1		1				
Õpioskus	1	1	1	3	1	1		2				

Arvuti					1	1	1	3	1	1		2
Kodulugu	1	1	1	3	1			1				
Rütmika	1			1								
KOKKU	3	3	2	8	4	5	1	10	2	1	1	4

4. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused

4.1 Läbivad teemad ning nende käsitlemise põhimõtted

1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

1) **õppekeskkonna korralduses** – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;

2) **aineõppes** – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi ainete üleseid, klassidevahelisi ja ülekooolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

3) **valikainete valikul** – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;

4) **läbivatest teemadest** lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;

5) **korraldades** võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassiväliselt õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

3) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

1) **elukestev õpe ja karjääri planeerimine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;

2) **keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb

keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;

3) **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;

4) **kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

5) **teabekeskond** – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;

6) **tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;

7) **tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;

8) **väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted

Jrk.nr.	Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivat teemat	Igal õppeaastal toimuvad ülekoollised tegevused, kus käsitletakse eelkõige seda läbivat teemat	Õppeained, kus käsitletakse seda läbivat teemat
1.	elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-,	Karjäärinõustamise päev 9.kl., koolide tutvustused edasiõppimiseks (lahtiste uste päevad), õpetajatepäev	Geograafia (energeetika valdkond, meteoroloogid, kartograafid, turism, ökoloogid) Bioloogia – õpetaja, geneetikud, botaanikud, zooloogid Matemaatika – pangandus

	<p>elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid</p>		<p>töötajad, statistikud Füüsika – teadlased, autojuht, traktorist, laborandid, elektrikud Eesti keel (lugemispalad, ametite tutvustus, rollimängud) Inimeseõpetus, loodusõpetus, kunstiõpetus Eesti keel – Lugeda on huvitav. Raamat on tarkuse allikas Võõrkeeled (B-)-õppimine,töö Muusika – temaatilised laulud erinevatest ametitest ja töödest Kunst- näitab suunda paljude ametite juurde, kuid pakub ka elukestvaid võimalusi hobitegevuseks</p>
2.	<p>keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele</p>	<p>GLOBE-rahvusvahelised suhted Kooliümbruse koristamine „Tere, kevad!“- 5.kl.</p>	<p>Geograafia, bioloogia, füüsika, keemia, loodusõpetus, inimeseõpetus, prügi sorteerimine, lugemistekstid, loomade eest hoolitsemine, Maastikumäng Eesti keel – Raamatud muudavad maailma. Mina ja loodus Võõrkeel(B-)- kodu ja lähiümbrus Kunst- materjalide taaskasutusvõimalused</p>
3.	<p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise</p>	<p>Koolide vaheline koostöö –GLOBE,KIK-i projektid Comenius, JÕULULAAT, klasside loteriid, Rahvatants, kodanikupäev – (Nimed marmortahvil) Vabariigi aastapäev. koolikontserdid</p>	<p>Majandusgeograafia 9.kl Elektritarbimine perebudžetis Füüsika 9.kl. Pere majanduskulude planeerimine 6-7.kl. Inimeseõpetus: Tähtpäevad: mardikadripäev, eesti keel .-Meie oleme eestlased. Meie kodu on</p>

	põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;		Eesti. Eesti rahva suurkujud. Enesekasvatus teemal Plaanid ja tegelikkus. Võõrkeel(B-) -Mina ja teised Muusika, kodulugu - rahvakalendritähtpäevad
4.	kultuuriline identiteet - taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;	Kodanikupäev Tartu rahu päev Vabariigi aastapäev Emakeele päev Rahvakalendri tähtpäevad, viktoriinid Rahvusvahelised projektid Külaskäik Koguva muuseumisse	Võõrkeel Inimeseõpetus Eesti keel – Keeled meie ümber. Vana aja lood ja laulud. Mihklist näärini. Kodulugu ja sugupuu. Teater Eestis. Eesti sõjas ja võõrvõimude all. Kalevipoeg Ajalugu Võõrkeel (B-)-Kodukoht Eesti Geograafia 8-9.kl. Ühiskonnaõpetus Kunst ja muuseumid – õpilastele suunatud haridusprogrammid, näitused. Muusika- Euroopa rahvaste ja maailmarahvaste muusika, Eesti rahvamuusika, Kodulugu – kodukoha kultuuriväärtused
5.	teabekeskond - taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud	Ainekohased väljapanekud, seinalehed, „Tere, kevad!“ viktoriin Viktoriinid Arvutite ja raamatukogu kasutamine	GOOGLE arvutimudelid, EARTH bioloogias referaadid POWERPOINT –esitlused MIKSIKESE kasutamine- kõik ained GLOBE lk. kasutamine GEOMETRIX- matemaatika GEOGEBRA- matemaatika Bioloogia, geograafia, füüsika, keemia, ajalugu, kodanikuõpetus – peavad oskama esitleda oma tööd. Arvutiõpetus, teatmeteoste

	kommunikatsioonieet ika järgi;		kasutamine erinevates ainetes, eesti k. ümbriku täitmine, kirjad-kaardid, materjalide kasutamine
6.	tehnoloogia ja innovatsioon - taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdis aegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;	MIKSIKESE kasutamine PRANGLIMINE	Arvutiõpetus - info otsimine internetist, pranglimine Keemia – e-ained Terviseõpetus Füüsika- ohustustehnika Koolihoone turvalisus Geograafia-GIS Bioloogia- arvutimudelid Mõttesport - kabe, male
7.	tervis ja ohutus - taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele	SPORDIPÄEV LEMBITURETK Matkapäevad Tuletõrjeõppused Tervisepäev „Kaitse end ja aita teist“ Päästeameti külastamine Jalgrattaload 3.kl. jalgrattaeksam 2.kl ujumisõpetus	Politsei klassijuh. tundides, inimeseõpetus Võõrkeel (B-)– Vaba aeg Kehaline kasvatus, treeningud
8.	väärtused ja kõlblus - taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning	Kooli sisekorraeeskirjad, ühtsed nõuded õpetajate poolt õpilastele, AKTUSED, parimate tunnustamine, premiareisid	Eesti keel tekstide analüüs igapäevane töö algklassides Ühiskonnaõpetus, Klassijuhatajatunnid, inimeseõpetus

	sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.		
--	---	--	--

4.2 Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemine

Liikluskasvatus on lasteasutuse ja kooli õppe- ning kasvatustegevuse kohustuslik osa, mille käigus lapsed omandavad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks.

1. Põhikooli esimeses astmes (1.–3. klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.

2. Põhikooli teises (4.–6. klass) ja kolmandas astmes (7.–9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.

3. Teemasid käsitletakse lõimunult õppeainetega kõigis kooliastmetes

4.3 Lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ja temaatilised rõhuasetused

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu.

Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse kooli õppekava arenduses ning õpetaja õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisise projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning –viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldatakse koolis õpet ja kujundatakse õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku. Lõimingud täpsemalt lahti kirjutatud ainekavade juures III kooliastmes korraldab põhikool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö vm. Loovtöö temaatika pakuvad välja aineõpetajad, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Loovtöö teema märgitakse lõputunnistusele. Klassijuhataja tutvustab 7.klassi kevadel kooliõppekava läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtteid ning temaatilisi rõhuasetusi, Loovtöö sooritatakse 8.klassi lõpuks. 7. klassi õpilane valib VI veerandi lõpus läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö teema koostöös juhendatava(te) õpetaja(te)ga. Loovtöö võib 8. klassi õpilane teha iseseisvalt kui ka rühmatööna. Loovtöö koosneb nii praktilisest kui ka teoreetilisest osast. Igal õpilasel on võimalik tutvuda loovtöö juhendiga kooli raamatukogus ja veebilehel. Loovtööd kaitstakse komisjoni ees 8.klassi kevadel.

5. Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

- (1) Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid kavandatakse enne õppeaasta algust.
- (2) Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid peavad olema kooskõlas Muhu Põhikooli õppekava õpitulemustega.

- (3) Projektid kooskõlastatakse direktoriga ja ülekoolilised ja koolidevahelised projektid lisatakse kooli üldtööplaani
- (4) Direktor kinnitab kooli üldtööplaani iga õppeaasta alguses.

6.Õppe ja kasvatus korraldus (sealhulgas projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg)

Õppe ja kasvatus põhivorm on õppetund.

Õppe ja kasvatus korraldus

Kool lähtub põhimõttest, et:

- 1) kvaliteetne põhiharidus on kättesaadav kõigile õpilastele, sõltumata nende sotsiaalsest või majanduslikust taustast või hariduslikest erivajadustest;
- 2) õpilaste liikumisel ühelt kooliastmelt või haridustasemelt teisele ei ole takistusi;
- 3) kool lähtub oma tegevuse korraldamisel piirkonna eripärast, õpilaste vajadustest ja huvidest, vanemate ettepanekutest.

Koolis toimub statsionaarne tavaõpe, kus kõiki õppekavas loetletud õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel vastavalt tunnijaotusplaani alusel koostatud tunniplaanile.

Kooli päevakava kajastab õppetegevuste ja õppekavaväliste tegevuste (pikapäevavarühm, ringid) järjestust ja ajalist kestust.

Kooli õppe ja kasvatus korraldus on reglementeeritud kooli kodukorras ja põhimääruses.

6.1 Õppe ja kasvatus ajakasutus

Õpilase vanema ja direktori kokkuleppel arvestab kool õppekava välist õppimist koolis läbitava õppe osana (nt koduõppel olev õpilane) tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

Kool arvestab „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses” sätestatud nõudeid õppeaasta pikkusele, samuti õpilase suurima nädalakoormuse piiranguid. Põhikooli õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus õppetundides on:

- 1) 1. klassis 20;
- 2) 2. klassis 23;
- 3) 3. ja 4. klassis 25;
- 4) 5. klassis 28;
- 5) 6. ja 7. klassis 30;
- 6) 8. ja 9. klassis 32.

Õpet kavandades ja ellu viies arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks.

Õpetaja planeerib oma tööd koostöös teiste õpetajatega. Õppeveerandi jooksul läbitavad peamised teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse põhikooliõpilastele teatavaks õppeveerandi algul.

Kooli päevakava kajastab õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, nagu pikapäevarühmas, ringides korraldatavate tegevuste järjestust ja ajalist kestust. Kooli päevakava kehtestab direktor.

Õppeaasta koosneb neljast õppeveerandist ning haridus- ja teadusministri poolt määratud koolivaheaegadest.

Kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel; 1.-9. klassis on aineõpe. Projekt-, õues- ja muuseumiõpe ning ekskursioonid ja õppekäigud planeeritakse õppeveerandite viimasele nädalale, kui kooli üldtööplaanis ei ole muud ajalist täpsustust.

7.Hindamise korraldus

Hindamise alused

Hindamisel lähtutakse õpilasele kohaldatava kooli õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest.

Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse kooli õppekava ning kooli kodukorra nõuetest.

Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut ja anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

- 1) Põhikooli I kooliastme 1.klassis kasutatakse õpilase hindamisel kirjeldavat sõnalist hinnangut, millel puudub numbriline ekvivalent. Kool kasutab 1.klassis kooli oma tunnistust kus on sõnalised hinnangud õpilase arengule. Alates 2.klassist hinnatakse õpilasi nii numbriliselt kui antakse õpilasele ja lapsevanemale hinnangulist tagasisidet kasutades kujundavat hindamist.
- 2) Kirjeldava sõnalise hinnangu puhul antakse tagasisidet õpilase edust ,aga ka sellest, millele pöörata tähelepanu paremate tulemuste saavutamiseks.
- 3) Põhikooli I-III kooliastmel hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi viiepallisüsteemis, kus hinne «5» on «väga hea», «4» – «hea», «3» – «rahuldav», «2» – «puudulik» ja «1» – «nõrk».
- 4) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

- 5) Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise ja hoolsuse kohta iga õppeveerandi lõpus õpilase klassitunnistuse kaudu.
- 6) Õpilasi ja vanemaid teavitatakse hinnetest ja hinnangutest üldjuhul e-kooli kaudu, vajadusel kord õppeveerandi jooksul hinnetelehe kaudu.
- 7) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

Käitumise ja hoolsuse hindamine

Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.

Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täimisel.

Käitumist ja hoolsust hindamisel kasutatakse tähistusi „eeskujulik”, „hea”, „rahuldav” ja „mitterahuldav”.

Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

- 1) suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning
- 2) täitma kooli kodukorra nõudeid;
- 3) motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid.

Käitumise ja hoolsuse hinde paneb klassijuhataja. Käitumise hindamisel võetakse aluseks õpilase päevikus olevad kooli kodukorra reeglid. Käitumishinde väljapanekus võib klassijuhataja kaasata ka aineõpetajad ja teised kooli töötajad, kes puutuvad kokku õpilasega. Hoolsuse hindamisel arvestatakse õpilase suhtumist ja püüdlusi õppetöös.

Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.

Teadmiste ja oskuste hindamine

Õpilaste teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ja praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.

Õppeveerandi algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.

Õppeveerandi õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega. Ühele õppepäevale planeeritakse ainult üks kontrolltöö. Kontrolltööd kajastuvad E-koolis olevas kontrolltööde plaanis.

Kirjeldavate sõnaliste hinnangute kasutamine

- 1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundava hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema

varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

- 2) Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni. Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist.

Muhu Põhikool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

Arenguvestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguvestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguvestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguvestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.

- 3) Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.
- 4) Kujundava hindamise ühe osana kasutab kool oma hindamissüsteemi kasutades „+ ja „-, „:“

„5“	100-95%
„5-, „	90-94%
„4+“	85-89%
„4“	80-84%
„4-, „	75-79%
„3+“	70-74%
„3“	60-69%
„3-, „	50-59%

„2“	20-49%
„1“	0-19%

Kokkuvõtvad hinded teisendatakse viie palli süsteemi.

Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtvate hinnete alus

- 1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- 2) Hindamisel viie palli süsteemis:
 - 1) hindegaga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
 - 2) hindegaga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
 - 3) hindegaga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
 - 4) hindegaga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
 - 5) hindegaga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
- 3) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75–89%, hindegaga „3” 50–74%, hindegaga „2” 20–49% ning hindegaga „1” 0–19%.
- 4) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga «nõrk».
- 5) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga «puudulik» või «nõrk» või on hinne

jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks 10 koolipäeva peale hinde e-kooli kandmist. Erijuhud (haigus) tuleb õpilasel õpetajaga eraldi kokku leppida.

Hariduslike erivajadustega õpilaste puhul on lubatud kasutada diferentseeritud hindamist kui nad õpivad individuaalse õppekava alusel. HEV õpilaste hindamine on kirjutatud lahti individuaalses õppekavas.

8.Põhikooli kokkuvõtavad hinded ja järgmise klassi üleviimine

- 1) Kokkuvõttev hindamine on õppeveerandi hinnete koondamine aastahinneteks. Aineõpetaja lisab kokkuvõtva hinde arvestades veerandi hindeid ja selle aine oodatavaid õpitulemusi.
- 2) Kui õppeperioodi keskel on õppeaine veerandihinne või -hinnang jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele «nõrk» või antakse tulemustele mitterahuldav hinnang.
- 3) Õpilasele, kelle veerandihinne on «puudulik» või «nõrk», kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, parandusõpe jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
- 4) Veerandihinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmise klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmise klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
- 5) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt veerandihinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne «puudulik» või «nõrk» või samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
- 6) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu

kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

- 7) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.
- 8) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.
- 9) Punktis 4 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmise klassi üleviimise ajas.

9.Põhikooli lõpetamine

- 1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt «rahuldavad», kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele või eesti keele teise keelena eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
- 2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
 - 1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
 - 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
- 3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutatus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- 4) Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib keelekümbelusklassis või kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase kuue

õppeaasta jooksul, võib lõikes 1 nimetatud eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena eksami.

- 5) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina.
- 6) Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning aineksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded või milles tal ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses, käsitöös ja kodunduses ning tehnoloogiaõpetuses.

10.Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

- (1) Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatus korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeveerandi algul. Sama informatsioon on kättesaadav ka e-koolis.
- (2) Õpilasele tagatakse vajadusel eripedagoogi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus.
- (3) Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguestlus (soovitavalt 2,3.veerand), mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja lapsevanem. Arenguestlust viiakse läbi vastavalt kooli direktori poolt kehtestatud arenguestluse korraldamise tingimustele ja korrale.
- (4) Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.
- (5) Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks kutsub direktor kokku statsionaarses õppes õppivate õpilaste vanemate koosoleku üks kord aastas. Statsionaarse õppe puhul on direktor vähemalt ühe viiendiku klassi õpilaste vanemate nõudmisel kohustatud kutsuma kokku selle klassi õpilaste vanemate koosoleku.

11.Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

- (1) Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase vajaduste kohaselt. Õpilase võimete ja annete arendamiseks

tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada vajaduse korral diferentseeritud õpet. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde. Konsultatsioonide ajad teatatakse õpilastele.

- (2) Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
- (3) Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.
- (4) Kui eesti õppekeelega koolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane, võib kool õpilase vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada «Eesti keel teise keelena» ainekava alusel.
- (5) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib lapsevanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest.
- (6) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks kasutatakse vaba tunniressurssi.
- (7) Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib kool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õppekeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.
- (8) Kui individuaalse õppekavaga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, on individuaalse õppekava rakendamine lubatud üksnes nõustamiskomisjoni soovitusel.

11.1 Õpiabisüsteemi etapid õpiraskustega õpilaste abistamisel ja juhendamisel

- 1) Õpiabi osutamine õppeveerandi sees – klassi- või aineõpetaja rakendab õpiabi kõigile, kellel on üksikhindena pannud „1” või „2” või antud samaväärne sõnaline hinnang.
- 2) Klassi- ja aineõpetaja abi ja nõustamine ehk järeleaitamine – abi ja nõustamine ei ole järelevastamine;
- 3) järelevastamisele peab eelnema õpetaja abi ja nõustamine, mille kaudu õpetaja õpetab õpilast selleks, et õpilase sooritus õnnestuks.
- 4) Hindamise erisuste rakendamine – klassi- või aineõpetaja rakendab

diferentseeritud hindamise põhimõtet.

5) Tagasiside õpilasele ja tema vanemale saadud mitterahuldavate hinnete kohta. Kavandatakse tegevused tekkinud olukorra lahendamiseks.

6) Meetmete rakendamine õppeveerandi lõpus kõigile, kellel on veerandihinne „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused

7) Individuaalse õppeplaani rakendamine

8) Tugiõppe rakendamine (parandusõpe, logopeedi abi)

9) Mõne muu tugisüsteemi rakendamine:

* lisatunni määramine

* pikapäevarühma rakendamine

* suunamine spetsialisti konsultatsioonile väljaspool kooli

* koostöö lapsevanemaga

10) Õpiabi osutamine õppeperioodi lõpus – tuleb rakendada kõigile, kellel tuleks või on aastahinne „puudulik” või „nõrk”.

11) Täiendava õppetöö rakendamine.

12) Individuaalse õppekava rakendamine – peale täiendavat õppetööd õppeaasta lõpus.

13) Nõustamiskomisjoni suunamine – põhineb õpilase vaatluse kaardi analüüsil ning eripedagoogi, klassijuhataja, aineõpetaja ja juhtkonna koostöös tehtud ettepanekule.

11.2 Meetmete rakendamine käitumisraskustega õpilaste korral

Kui klassis on õpilane, kellel on käitumisraskused, mis põhjustavad olulisi raskusi töötamiseks koos oma klassikaaslastega samal ajal samas ruumis, siis tuleb rakendada vastavaid meetmeid. Koolis järgitakse käitumisraskustega õpilaste juhendamisel ja mõjutamisel järgnevatest tegevustest:

1) Distsipliiniprobleemide lahendamise võtete kasutamine õppetunnis.

2) Vestlused õpilasega (individuaalselt või kaasatud isikutega).

3) Vanema informeerimine olukorrast.

4) Õpilase mitterahuldava käitumise arutamine õppenõukogus, hoolekogus

5) Tundidest kõrvaldamine individuaalse õppekava alusel, mille kohaselt saab õpilasele kehtestada erineva õppekorralduse.

12. Karjääriteenuste korraldus

(1) 8. ja 9. klassis korraldab klassijuhataja koostöös kooli sotsiaalpedagoogiga ja karjäärinõustajaga nõustamis- ja infotunde õpilastele.

(2) 8. ja 9. klassis korraldab klassijuhataja koostöös huvijuhiga erinevaid õppeasutuste infotunde ning õppekäike õppeasutustesse ja ettevõtetesse.

(3) Karjäärinõustamine 9. klassile toimub koostöös Kuressaare Rajaleidja keskusega

(4) Karjäärinõustamist toetavad õppekäigud, ekskursioonid.

13. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

Õpetamise planeerimise ja õpetamise sisu läbimõelduse eesmärgil koostab õpetaja töökava, mis on kooskõlas kooli õppekavaga, ainekavaga ning vastab tunnijaotusplaanile.

Õpetaja töökava on dokument, mil e alusel toimub õppetöö tunnis. Töökava koostamine ja arendamine kuulub aineõpetaja pädevusse. Töökava koostatakse üldjuhul veerandite kalenderplaanina.

Kohustuslikud andmed õpetaja töökavas on:

- * õppeaine;
- * õpetatav klass;
- * õppemaht;
- * õppetöö eesmärgid, pädevused, saavutatavad tulemused ja hindamise põhimõtted

Õpetaja töökava sisaldab:

- * õppenädalaid;
- * teemasid/alateemasid;
- * kasutatavat õppevara;
- * kasutatavat õpetamismetoodikat;
- * õpitulemuste kontrollimise aega ja viise;
- * lõimingut

Klassiõpetajad ja aineõpetajad kujundavad kooli õppekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi omapära ja suundumust, kooli arengusuunda ja eripära, õpilaste vaimseid ja kooli materiaalseid ressursse.

14.Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- (1) Muhi põhikooli õppekava koostamine ja arendamine eeldab õpilaste ja õpetajate, õpetajate ja juhtkonna, kooli hoolekogu, kooli ja vanemate, kooli pidaja, teiste õppeasutuste ja organisatsioonide koostööd põhikooli riikliku õppekava üldosa mõtestamisel ja ainekavade koostamisel.
- (2) Muhi Põhikooli õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme, töös osalevad kõik pedagoogid. Õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.
- (3) Muhi Põhikooli õppekava kehtestab kooli direktor. Kooli õppekava vaadatakse üle igal õppeaastal ja vajadusel viiakse sisse muudatused. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.